รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑
วันอังคารที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๙.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมกองแผนงานและวิชาการ อาคาร ๕ ชั้น ๔ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

****

ผู้มาประชุม

๑.	นายภักดี โพธิศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานอนุกรรมการ
๒.	นายพูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ
๓.	นายพิเชฐ บัญญัติ	รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
๔.	นายศรัณย์ วัธนธาดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๕.	นางจริยา มิตรอุปภัมภ์	นักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ กรมโรงงานอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๖.	นางเพ็ญนภา กัญชนะ	ผู้อำนวยการกองอนุญาตทางนิวเคลียร์และรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	อนุกรรมการ
๗.	นายสุเมธา วิเชียรเพชร	ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสีย และสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๘.	พันเอกหญิง บุษยมาส มุ่งธัญญา	รองผู้อำนวยการกองควบคุมยุทธภัณฑ์และ พัฒนาอุตสาหกรรม ศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	อนุกรรมการ
๙.	นายสำเริง สาลีวัฒนพงศ์กุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบ อาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๑๐.	นางสาวปรียนิตย์ ใหม่เจริญศรี	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กรมอนามัย	อนุกรรมการ
๑๑.	นางสาวกนกวรรณ พรหมณเรศ	นักวิชาการมาตรฐานชำนาญการพิเศษ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๑๒.	นางสาวกัลยา เกียรติถาวรชัย	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
๑๓.	นางพรคนางค์ ปีตาภา	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๔.	นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต	ศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
๑๕.	นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
๑๖.	นางสาวปรกชล อู่ทรัพย์	ผู้ประสานงาน เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	อนุกรรมการ
๑๗.	นางยุพดี ศิริสินสุข	มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา	อนุกรรมการ

๑๘. นายปิยะพงษ์ พุทธา	ผู้ประสานงาน แทนนายกสมาคมอารักขาพืชไทย	อนุกรรมการ
๑๙. นางสาวธนธร ยอดสมสวย	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการกองบริหารจัดการวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม	อนุกรรมการและ เลขานุการร่วม
๒๐. นางวิมล สุวรรณเกษาวงษ์	ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการและ เลขานุการร่วม
๒๑. นางอมรรัตน์ ลีนะนิธิกุล	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุมเนื่องจากติดราชการ/ภารกิจอื่น ๆ

๑. นายศุมล ศรีสุขวัฒนา

๒. ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑.	นายอนิรุทธ์ ทรงจักรแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
๒.	นางสาวรัชนีกร วีระเจริญ	นายแพทย์ชำนาญการ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค
๓.	ร้อยโทหญิง ปฤลภร อินทรตั้ง	ประจำแผนกกรรมวิธียุทธภัณฑ์ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
๔.	นางสาววรารัตน์ พิทักษ์ปกรณ์	นิติกร สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
๕.	นายมารุต จาติเกตุ	ผู้อำนวยการมูลนิธิการศึกษาไทย
๖.	นายรวมมิตร คำมา	ที่ปรึกษามูลนิธิการศึกษาไทย
๗.	นายปรีชัย กู้เกียรตินันท์	นายกสมาคมธุรกิจเคมี
๘.	นางสาวชนัญญา สิทธิภานุวงศ์	เจ้าหน้าที่องค์กรสัมพันธ์ บริษัท มอนซานโต้ ไทยแลนด์ จำกัด
๙.	นางยุวรี อินนา	นักวิชาการอิสระ
๑๐.	นางสาวพิชญา ศักดิ์ศรีพาณิชย์	เภสัชกรชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๑.	นางสาวกิรณา รุณภัย	เภสัชกรปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๒.	นางสาวณัฐชนก บัวภิบาล	เภสัชกรปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๓๐ น.

ประธานฯ กล่าวเปิดการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ และดำเนินการตามวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑ ให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณารับรองตาม หนังสือกองแผนงานและวิชาการ ที่ สธ ๑๐๐๔.๐๘/ว ๔๕ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และขอให้พิจารณารับรองรายงานฯ ภายในวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ ปรากฏว่ามีผู้ขอแก้ไขรายงาน ๓ ท่าน ดังนี้

๑. ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ขอเพิ่มรายงานการประชุมฯ หน้าที่ ๖ ย่อหน้าที่ ๑ ดังนี้ “ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ สอบถามว่า ขอบเขตการดำเนินงานด้านต่างประเทศของ NCA นั้นรวมไปถึงการทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานกลาง (focal point) ในการเจรจาประสานการดำเนินงานระหว่างประเทศด้านสารเคมี ด้วยหรือไม่ อย่างไร”

๒. นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอแก้ไขคำนำหน้านามจาก “นาง” เป็น “นางสาว” ทุกหน้า และขอแก้ไขรายงานการประชุมหน้าที่ ๗ ย่อหน้าที่ ๔ บรรทัดที่ ๗ จากล่าง จาก “...ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูล (right to know information)...” เป็น “...ประชาชนมีสิทธิที่จะรู้ (right to know)...”

๓. ฝ่ายเลขานุการฯ ขอเพิ่มรายงานการประชุมหน้าที่ ๖ ย่อหน้าที่ ๒ คือ “นางยุวรี อินนา ชี้แจงว่า NCA จะทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานระหว่างประเทศด้านสารเคมี จากนั้น จะส่งต่อไปให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานต่อไป”

มติที่ประชุม

เมื่อไม่มีผู้ใด ขอแก้ไขรายงานการประชุมอีก ที่ประชุมจึงรับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ตามที่มีผู้ขอแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๓.๑ ช่องว่างในการจัดการสารเคมีและเหตุผลความจำเป็นในการพัฒนากฎหมายสารเคมี

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานที่ประชุมว่าตามที่คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปวิเคราะห์ช่องว่างและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการสารเคมีของประเทศ และให้นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าว มานำเสนอในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ศึกษาและวิเคราะห์ช่องว่างการจัดการสารเคมีภายใต้การดำเนินงานของกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากฎหมายสารเคมี ได้รวม ๕ ประเด็น คือ ๑. เรื่องการลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีตลอดวงจรชีวิต ๒. เรื่องการพัฒนาฐานข้อมูลกลางวัตถุอันตราย/สารเคมีของประเทศ ๓. เรื่องการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดค่ามาตรฐาน ๔. เรื่องการบริหารจัดการและการติดตามตรวจสอบสารเคมี และ ๕. เรื่องการเสริมสร้างความรู้เรื่องสารเคมี การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคและการสนับสนุนงานวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมทดแทนการใช้สารเคมีอันตราย ทั้งนี้ นางยุวรี อินา ที่ปรึกษาโครงการ ได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับช่องว่างในการจัดการสารเคมีและเหตุผลความจำเป็นในการพัฒนากฎหมายสารเคมี รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๓

ความเห็นที่ประชุม ที่ประชุมได้แสดงความเห็นอย่างกว้างขวาง ดังนี้

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา เสนอให้เพิ่มประเด็น “ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นของผู้ผลิต” (Extended Producer Responsibility : EPR) เช่น จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมีกรณีเกิดอุบัติภัย การจัดตั้งกองทุนเยียวยากรณีเกิดปัญหา เป็นต้น

นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต ศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ความเห็นว่า เห็นด้วยว่ากฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายปัจจุบัน ยังมีช่องว่างหลายประการ เช่น เรื่องการอนุญาตให้นำวัตถุอันตรายชนิดใหม่ที่ไม่อยู่ในบัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย เข้ามาในประเทศโดยที่ไม่มีการจัดการที่เหมาะสม แต่เรื่องช่องว่างการประเมินความเสี่ยง นั้น กฎหมายดังกล่าวได้ให้หน่วยงานรับผิดชอบ สามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมวัตถุอันตรายได้เอง โดยการออกกฎกระทรวง หรือประกาศกระทรวง เป็นต้น ซึ่งผู้ที่จะมาขออนุญาตขึ้นทะเบียนผลิตหรือนำเข้าวัตถุอันตราย จะต้องแสดงเอกสารความปลอดภัย หรือข้อมูลการประเมินความเสี่ยงวัตถุอันตรายหรือผลิตภัณฑ์

ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม แสดงความเห็นด้วยกับ นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต แม้ว่ากฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย จะไม่ได้ระบุเรื่องการประเมินความเสี่ยงชัดเจนไว้ในตัวบทกฎหมาย แต่กรอบกฎหมายได้บทบัญญัติให้หน่วยงานรับผิดชอบสามารถไปกำหนดกฎเกณฑ์หรือออกกฎหมายลำดับรองในการประเมินความเสี่ยงได้ และเห็นด้วยกับการวิเคราะห์ช่องว่างการจัดการสารเคมีว่าวิเคราะห์ ได้ครอบคลุมและครบถ้วน โดยเฉพาะประเด็นที่ ๕ การสร้างเสริมความรู้เรื่องสารเคมี การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค และการสนับสนุนงานวิจัยซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานทำหน้าที่ดูแลการเผยแพร่หรือให้ความรู้ที่ถูกต้องทางสื่อต่างๆ แต่ประเด็นที่ ๓.๒ เรื่อง ขาดมาตรฐานเกี่ยวกับสารเคมี นั้นน่าจะอยู่ในกรอบความรับผิดชอบหรือภารกิจของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ซึ่วรับผิดชอบมาตรฐานการตกค้างสารเคมีทางการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม รับผิดชอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ส่วนประเด็นที่ ๔.๓ เรื่อง ขาดการยึดโยงวัตถุอันตรายที่นำเข้าหรือผลิตเข้ากับระบบพิกัดศุลกากร ในทางปฏิบัติสามารถจะดำเนินการได้มากน้อยแค่ไหน เพราะวัตถุประสงค์การกำหนดวัตถุอันตรายตามคุณสมบัติ ๑๐ ประการ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายเน้นเรื่องความปลอดภัย ต่างจากวัตถุประสงค์ของการกำหนดพิกัดศุลกากร ที่ผ่านมาในการจัดทำบัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม จะประสานกับกรมศุลกากรกำหนดรหัสสถิติกรณีที่เป็นสารเดี่ยว แต่ถ้าเป็นสารที่เป็นกลุ่มไม่สามารถกำหนดรหัสสถิติได้ สำหรับประเด็นที่ ๑ การลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีตลอดวงจรชีวิตนั้น ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายมีความครอบคลุมเกือบครบตลอดวงจรชีวิตของสารเคมี เพราะเน้นเรื่องการขึ้นทะเบียนและการออกใบอนุญาต แต่ยังขาดเรื่องกลไกการบังคับใช้กฎหมายหลังการขึ้นทะเบียนแล้ว

ผู้แทนกรมศุลกากร ให้ความเห็นว่าการออกประกาศบัญชี ๕.๖ เป็นการกำหนดวัตถุอันตรายตามคุณสมบัติ ๑๐ ประการ จึงไม่สามารถจะกำหนดพิกัดศุลกากรและรหัสสถิติตามรายชื่อของสารเคมีได้ แต่ถ้ามีการประกาศเป็นรายชื่อวัตถุอันตรายแล้ว สามารถกำหนดพิกัดศุลกากรและรหัสสถิติได้ รวมทั้งยึดโยงเข้ากับสารเคมีที่นำเข้าหรือผลิตของผู้ประกอบการ เช่น ปัจจุบันเคมีภัณฑ์ตัวเดี่ยวจะมีพิกัดศุลกากรและรหัสสถิติที่เฉพาะ ส่วนเคมีภัณฑ์ผสมก็มีพิกัดเคมีภัณฑ์ผสม และให้ความเห็นว่าเรื่องการประเมินความเสี่ยง นอกจากมีประโยชน์ต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแล้วยังมีประโยชน์สำหรับเจ้าหน้าที่ด่านตรวจสินค้าด้วย อาจออกกฎหมายหรือกฎระเบียบบังคับให้ผู้นำเข้าหรือส่งออกต้องแนบเอกสารข้อมูลความปลอดภัยสารเคมี (safety data sheet) ในขณะนำเข้าหรือส่งออกสินค้า

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความเห็นเรื่องการประเมินความเสี่ยงให้ออกเป็นกฎหมายลูกระบุให้มีการเชื่อมโยงหรือบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมศุลกากรเพื่อช่วยลดช่องว่างการจัดการสารเคมีส่วนหนึ่งได้

ประธานฯ แสดงความเห็นว่าแต่ละหน่วยงานจะมีระบบการควบคุมของหน่วยงานเอง เช่น กรมศุลกากรมีระบบการกำหนดพิกัดศุลกากรและเลขรหัสสถิติ ส่วนกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีระบบการกำหนดวัตถุอันตรายตามคุณสมบัติ ๑๐ ประการ อาจยังไม่ใช่ระบบที่ใช้แนวทางหรือวิธีการเดียวกัน ถือเป็นช่องว่างเรื่องการพัฒนาฐานข้อมูล ที่ต้องไปหาแนวทางบริหารจัดการทำให้เกิดการประสานรวมเป็นระบบหนึ่งเดียวกันได้

ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แสดงความเห็นว่าประเด็นที่ ๓ เรื่องการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดมาตรฐานสารเคมี ควรระบุให้ชัดเจนว่าเป็นการกำหนดค่ามาตรฐานของสารเคมีเดี่ยว หรือกลุ่มสารเคมี หรือผลิตภัณฑ์ ในส่วนของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จะกำหนดมาตรฐานภาคบังคับให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องขออนุญาตก่อน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สี ของเล่น และแอมโมเนียมไนเตรต

ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ แสดงความเห็นว่า กรณีที่ต้องออกกฎหมายสารเคมีใหม่ควรครอบคลุมเฉพาะสารเดี่ยวและการประเมินความเสี่ยง ไม่ควรรวมสารเคมีในผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมควบคุมดูแลอยู่แล้ว สำหรับประเด็นที่ ๑ การลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีตลอดวงจรชีวิต เสนอให้ตัดคำว่า “ครอบครอง” ออกเพื่อให้เกิดความชัดเจน

นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงความเห็นว่า ควรให้คำจำกัดความ หรืออธิบายความหมายของคำที่ใช้ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เช่น คำว่า “สารเคมี” และ “วัตถุอันตราย” สำหรับประเด็นที่ ๑ การลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีตลอดวงจรชีวิต หมายถึงวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์หรือไม่ และคำว่า “ผลิตภัณฑ์” หมายถึง ผลิตภัณฑ์สารเคมี หรือผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีเป็นส่วนประกอบ

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา เห็นด้วยกับ นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ควรจัดทำคำจำกัดความหรือขอบเขตความหมายคำต่างๆ เช่น “สารเคมี” “ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมี” และแสดงความเห็นว่าเพื่อปิดช่องว่างการจัดการสารเคมี ส่วนประเด็นที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงและการกำหนดค่ามาตรฐานสำหรับสิ่งแวดล้อมควรเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ กรณีของประเทศสวีเดนมีการแยกหน่วยงานการขึ้นทะเบียนสารเคมี ออกจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่อนุญาต ประเทศไทยอาจนำการแบ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ เช่น หน่วยงานรับผิดชอบการขึ้นทะเบียนหรือแบ่งประเภทสารเคมี คือ หน่วยงานที่เชี่ยวชาญเรื่องพิษภัยต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เช่น กระทรวงสาธารณสุข ส่วนหน่วยงานที่อนุญาตการนำไปใช้ คือ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ เห็นด้วยกับ นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ต้องกำหนดนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน และเห็นด้วยกับผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนาว่าควรเพิ่มประเด็น “ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต” และเสนอให้เพิ่มประเด็น “เศรษฐกิจหมุนเวียน” (circular economy) ที่เป็นหลักการจัดการของเสียโดยการนำวัตถุดิบที่ผ่านการผลิตและบริโภคแล้วเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่

ประธานฯ แสดงความเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ไม่มีการให้คำจำกัดความที่ชัดเจนของคำว่า “เคมีวัตถุ” และ “วัตถุอันตราย” ว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือไม่ จึงเป็นปัญหาทำให้เกิดช่องว่าง

นางยุวรี อินนา ที่ปรึกษาโครงการฯ ชี้แจงว่า คำจำกัดความของคำต่างๆ เช่น “สารเคมี” “วัตถุอันตราย” หรือ “ผลิตภัณฑ์” จะระบุไว้ภายใต้กฎหมายสารเคมีใหม่ หรือกฎหมายเดิมที่จะปรับปรุง ในที่นี้จึงเขียนขอบเขตกว้างๆ ไว้ก่อนว่ากฎหมายว่าด้วยการจัดการสารเคมี จะครอบคลุมถึงการจัดการสารเคมี

สารเคมีอันตราย ของเสียที่ปนเปื้อนสารเคมี และสารเคมีในผลิตภัณฑ์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ตลอดวงจรชีวิตของสารเคมี ที่นำเข้า ส่งออก การผลิต การจำหน่าย การขนส่ง การครอบครอง การใช้ การจัดเก็บ การบำบัด และการกำจัดทำลาย ในทุกภาคส่วน ทั้งภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคสาธารณสุข และภาคการขนส่ง ตลอดจนการป้องกันและตอบโต้อุบัติภัยที่เกิดจากสารเคมี โดยไม่รวมสารเคมีที่เป็นนิวเคลียร์ สารกัมมันตรังสี ยา และอาวุธชีวภาพ

นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ตั้งข้อสังเกตว่า นิยามของคำยังไม่สำคัญเท่ากับขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

ประธานฯ เห็นด้วยกับข้อสังเกตของ นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ควรกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์การดำเนินงานให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น วัตถุประสงค์ของกฎหมายเพื่อต้องการดูแลสารเคมีทุกชนิดและหลักการ คือ สารเคมีใหม่ต้องผ่านกระบวนการประเมินความเสี่ยงก่อนจะเข้ามาในประเทศ และอาจแบ่งการกำกับดูแลสารเคมีออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ (๑) ระยะก่อนออกสู่ท้องตลาด (pre-marketing) (๒) ระยะออกสู่ท้องตลาด (marketing) และ (๓) ระยะหลังออกสู่ท้องตลาด (post-marketing) ที่ผ่านมาตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายจะเน้นการดูแลในระยะก่อนออกสู่ท้องตลาดเป็นหลัก ยังขาดส่วนออกสู่ท้องตลาดและหลังออกสู่ท้องตลาด ซึ่งบางเรื่องสามารถแก้ไขได้โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิด (mind set) ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย โดยการทำให้เกิดความเข้าใจว่ากฎหมายนั้นเน้นเรื่องอะไร หรือ ต้องการทำให้บรรลุเป้าประสงค์อะไร

นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม เห็นด้วยกับประธานฯ ว่าต้องเปลี่ยนกระบวนการทางความคิด และเสนอให้เปลี่ยนชื่อกฎหมายเดิม ที่เน้นเฉพาะวัตถุอันตราย และขยายขอบเขตกฎหมายเดิมให้ครอบคลุมตลอดวงจรชีวิตสารเคมี โดยกำหนดให้มีการประเมินการบริหารจัดการ การติดตามสารเคมีตั้งต้นทางนำเข้ามาในประเทศคล้ายกับต่างประเทศที่มีการตั้งกำแพงสูงมากที่ต้นทาง เพื่อป้องกันการไหลสารเคมีเข้าประเทศ และมีการติดตามสารเคมีจนตลอดเส้นทางทั้งระบบ

นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต เห็นด้วยกับ นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ที่เสนอให้เปลี่ยนชื่อกฎหมายเดิม และแสดงความเห็นว่า ในระยะก่อนออกสู่ท้องตลาด สามารถควบคุมดูแลสารเคมีโดยใช้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ส่วนที่ยังคงมีช่องว่าง เช่น สารเคมีใหม่ที่ยังไม่อยู่ในบัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย อาจจะต้องแก้ไขกฎหมายเดิมหรือออกกฎหมายใหม่ที่กำหนดให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าสารเคมีใหม่ที่ไม่อยู่ในบัญชีรายชื่อต้องสำแดงหรือประเมินความเสี่ยงก็สามารถแก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องปรับเปลี่ยนหน่วยงานเดิมที่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ส่วนปัญหาเรื่องคณะกรรมการวัตถุอันตรายนั้นไม่ค่อยมีอำนาจมากเนื่องจากมีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธาน อาจแก้ไขโดยยกระดับให้เป็นคณะกรรมการสารเคมีแห่งชาติและให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม เห็นด้วยกับ นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต ว่าไม่ควรปรับเปลี่ยนหน่วยงานเดิมที่มีอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และเสนอให้ยกระดับกฎหมายว่าด้วย ให้เป็นกฎหมายกลางว่าด้วยการจัดการสารเคมี พร้อมกำหนดขอบเขต และข้อยกเว้นของกฎหมายให้ชัดเจน หากมีส่วนใดซ้อนทับกับกฎหมายเฉพาะเรื่องอื่นที่มีอยู่เดิมให้พิจารณาว่าจะสามารถใช้อำนาจเหนือ (overrule) ได้หรือไม่ นอกจากนี้ควรสร้างข้อยกเว้นซ้อนข้อยกเว้น ในกฎหมายเฉพาะนั้นๆ ด้วย เพื่อว่าในกรณีที่ไม่สามารถใช้กฎหมายเฉพาะจัดการปัญหาได้จะสามารถกลับมาใช้กฎหมายกลางได้

ประธานฯ เห็นด้วยกับ นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ควรยกระดับกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายให้เป็นกฎหมายกลางว่าด้วยการจัดการสารเคมี โดยขยายขอบเขตกฎหมายเดิมที่เน้นเฉพาะวัตถุอันตรายให้กว้างขึ้นครอบคลุมสารเคมี เพื่อปิดช่องว่างการจัดการสารเคมีที่มีกฎหมายเฉพาะหลายฉบับและหลายหน่วยงานดูแลในลักษณะแยกส่วนกัน กรณีที่ไม่สามารถใช้กฎหมายเฉพาะดูแลได้ให้กลับมาใช้กฎหมายกลาง

ผู้แทนสมาคมธุรกิจเคมี แสดงความเห็นว่าในฐานะผู้ประกอบการไม่ต้องการได้กฎหมายใหม่ เพราะปัจจุบันมีกฎหมายลูกจำนวนมากและตามไม่ทัน จึงควรปรับปรุงกฎหมายลูกมากกว่ากฎหมายแม่

นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม เห็นด้วยกับผู้แทนสมาคมธุรกิจเคมี ว่าปัจจุบันกฎหมายลูกมีจำนวนมาก ตามรัฐธรรมนูญกำหนดให้สังคายนากฎหมายลูกได้เป็นระยะเพื่อลดปริมาณกฎหมายลูกจะเป็นไปได้หรือไม่ว่านำกฎหมายลูกที่มีหลักการหรือประเด็นเดียวกันมามัดรวมเข้าด้วยกัน แล้วยกระดับนำขึ้นมาระบุในกฎหมายกลางว่าด้วยการจัดการสารเคมี และคงเหลือไว้เฉพาะกฎหมายลูกเท่าที่จำเป็น

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นด้วยกับ นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม ว่าควรมัดรวมกฎหมายลูกประเด็นที่สำคัญจำเป็น และนำมาเขียนเพิ่มหมวดไว้ในกฎหมายแม่ แต่ประเด็นที่ต้องการความยืดหยุ่น เช่น การกำหนดบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ควรแก้ไขในระดับบัญชี และอาจให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นเจ้าภาพในการกำหนด

มติที่ประชุม

มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปพิจารณาข้อเสนอในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาของแต่ละช่องว่างการจัดการสารเคมีที่ได้ทำการวิเคราะห์มา โดยรับข้อสังเกตและความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ไปพิจารณา

๓.๒ ข้อเสนอทางเลือกด้านกฎหมายและองค์กรในการพัฒนาการจัดการสารเคมีของประเทศ เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานให้ที่ประชุมว่า ตามที่คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมีมีมติในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปวิเคราะห์ช่องว่างการจัดการสารเคมีภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ซึ่งเป็นกฎหมายหลักของประเทศในการควบคุมกำกับดูแลวัตถุอันตราย/สารเคมีในปัจจุบัน รวมทั้งเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากฎหมายสารเคมี ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้มีการนำเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่ ๓.๑ นั้น ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ และนางยุวรี อินนา ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นข้อเสนอทางเลือกการพัฒนากฎหมายและองค์กร เพื่อการจัดการสารเคมีของประเทศให้มีประสิทธิภาพ สามารถคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในประเทศ รวมทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับสากลได้รวม ๖ ทางเลือก พร้อมขอบเขตการดำเนินงาน ข้อดี ข้อเสีย และตัวอย่างในต่างประเทศ ดังนี้

ทางเลือกที่ ๑ การออกกฎหมายสารเคมีใหม่ แทนกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย พร้อมจัดตั้งสำนักงานสารเคมีแห่งชาติ

ทางเลือกที่ ๒ คงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และออกกฎหมายสารเคมีใหม่สำหรับจัดการสารเคมีใหม่พร้อมจัดตั้งสำนักงานสารเคมีแห่งชาติ

ทางเลือกที่ ๓ คงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และออกกฎหมายสารเคมีใหม่เพื่อกำหนดนโยบายการจัดการและวิธีควบคุมสารเคมี และตั้งสำนักงานสารเคมีแห่งชาติ

ทางเลือกที่ ๔ คงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และจัดตั้งหน่วยงานเทคนิควิชาการ (technical agency) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านเทคนิควิชาการ

ทางเลือกที่ ๕ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ทางเลือกที่ ๖ เร่งรัดการดำเนินงานในการออกกฎหมายลูก ภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย โดยเพิ่มศักยภาพหน่วยงานภายใต้กฎหมายดังกล่าว และเพิ่มความเข้มแข็งการบริหารจัดการสารเคมีภายใต้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี โดย นางยุวรี อินนา ได้นำเสนอรายละเอียดข้อเสนอทางเลือกดังกล่าว

ความเห็นที่ประชุม ที่ประชุมได้แสดงความเห็นอย่างกว้างขวาง ดังนี้

ผู้แทนสมาคมธุรกิจเคมี เห็นด้วยกับแนวทางที่ ๕ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นแม่งานหลัก

ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ให้ความเห็นว่า ยังไม่เลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง โดยแสดงความเห็นว่าในระดับที่นโยบายถูกถ่ายทอดลงมาสู่หน่วยงานปฏิบัติที่มีอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมายนั้น กรมควบคุมมลพิษ ไม่ได้มีอำนาจในการควบคุมกำกับดูแลสารเคมีโดยตรง เป็นหน่วยงานที่ดูแลการปนเปื้อนสารเคมีสู่สิ่งแวดล้อม ตรวจติดตามสารเคมีในดิน น้ำ อากาศ ตะกอนดิน ควบคุมเมื่อสารเคมีระดับเกินมาตรฐาน แต่ข้อเสนอทางเลือกใหม่ คือ ออกกฎหมายสารเคมีใหม่เน้นในเชิง “ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต” ตัวกฎหมายให้แบ่งเป็นหมวดต่างๆ อาทิ หน้าที่ความรับผิดชอบ การส่งเสริม และบทลงโทษ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิต ร้านค้าจำหน่าย ผู้บริโภค และการจัดการของเสียเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน

ผู้แทนสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ แสดงความเห็นด้วยกับทางเลือกที่ ๔, ๕ และ ๖ เพราะหน่วยงานเทคนิควิชาการ มีความสำคัญในการกำกับดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านรังสี จำเป็นต้องมีส่วนการสนับสนุนด้านเทคนิคและเสนอให้รวมทั้ง ๓ แนวทางเข้าด้วยกัน

ประธานฯ แสดงความเห็นว่า องค์กรที่จะดูแลปัญหาสารเคมีควรมี ๒ ระดับ คือ ระดับนโยบาย และระดับเทคนิควิชาการ คือมีคณะกรรมการดูแลด้านนโยบาย ประกอบด้วยผู้แทนระดับสูง มีนายกรัฐมนตรี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทำหน้าที่เป็นประธานเพื่อดูแลเรื่องการกำหนดนโยบายต่างๆ และคณะกรรมการดูแลด้านเทคนิควิชาการ เช่น การประเมินความเสี่ยง อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการผู้เชี่ยวชาญดูแลเฉพาะด้านแนวคิดดังกล่าวแตกต่างจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวัตถุอันตรายในกฎหมายปัจจุบันที่ทำหน้าที่หลายอย่างปนกัน ทั้งด้านการบริหารจัดการ และด้านเทคนิควิชาการ รวมทั้งดูแลได้เฉพาะหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายเท่านั้น ทำให้เกิดข้อจำกัดในส่วนที่ไปซ้อนทับกับกฎหมายเฉพาะอื่นๆ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นด้วยกับทางเลือกที่ ๕ และ ๖ โดยเสนอให้นำ ๒ ทางเลือกมารวมกัน โดยเฉพาะแนวทางที่ ๕ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย สามารถทำได้เร็วและประหยัดงบประมาณ ไม่เห็นด้วยกับแนวทางที่ ๔ เพราะการจัดตั้งหน่วยงานเทคนิควิชาการทำได้ล่าช้าต้องใช้งบประมาณสูง อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งคณะกรรมการด้านเทคนิควิชาการ สามารถทำได้ภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา แสดงความเห็นว่า ยังไม่สามารถตัดสินเลือกได้ว่าทางเลือกใดทางเลือหนึ่ง เพราะการนำเสนอเป็นเพียงแนวทางจากช่องว่างที่ยังไม่ได้วิเคราะห์ในเชิงลึก ในรายละเอียดควรต้องไปวิเคราะห์เพิ่มเติมดังนี้ว่า (๑) ประเด็นใดยังไม่มีในสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและจำเป็นต้องเพิ่ม (๒) ประเด็นใดมีในสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายแล้ว แต่จำเป็นต้องออกกฎหมายลูก (๓) ประเด็นใดที่มีทั้งในสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและมีในกฎหมายลูกแล้ว แต่ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และในแต่ละระยะควรมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร หากเป็นเรื่องเร่งด่วน

ควรแก้ไขในระยะสั้น เช่น ทบทวนปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการ และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สำหรับระยะยาวควรเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เช่น การจัดตั้งองค์กรกลางสารเคมี (National Chemical Agency)

ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แสดงความเห็นว่า ทางเลือกที่ ๕ และ ๖ สามารถเริ่มทำได้ทันที และน่าจะมีความเป็นไปได้มากที่สุดในช่วง ๕ - ๑๐ ปี ส่วนการจัดตั้งองค์กรกลางสารเคมีนั้นไม่สามารถจัดตั้งหน่วยงานเดียวที่รวมความเชี่ยวชาญของทุกหน่วยงานได้จริง หน้าที่ความความรับผิดชอบขององค์กรดังกล่าว มีหลายเรื่องที่คาบเกี่ยวกับงานของหลายหน่วยงาน ส่วนการออกกฎหมายสารเคมีใหม่เป็นภาระของหน่วยงานและประชาชน อีกทั้งไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมดเพราะต้นตอของปัญหาอาจไม่ได้อยู่ที่องค์กรหรือกฎหมาย แต่อยู่ที่วิธีการทำงานแบบเดิมของหน่วยงานที่ไม่บูรณาการการทำงานกัน

นางสาวคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม แสดงความเห็นว่า ยังไม่เลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง แต่เสนอให้นำทุกทางเลือกมารวมกันและจัดทำเป็นทางเลือกใหม่บนพื้นฐานกรอบแนวคิดที่หารือกันในที่ประชุม เสนอให้แบ่งระยะเวลาการดำเนินงานเป็นระยะ เช่น ระยะแรก ดำเนินการแก้ไขเรื่องที่สามารถทำได้ทันที ส่วนเรื่องยากๆ ทำในระยะหลัง และเน้นว่าขอบเขตอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมีคือให้ความเห็นและข้อเสนอแนะการพิจารณากฎหมายสารเคมีและกฎหมายลำดับรอง เพื่อนำไปเสนอให้แก่ผู้มีอำนาจในการออกกฎหมายพิจารณาต่อไป ไม่รวมเรื่องการร่างกฎหมาย

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมีมีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ในเชิงแนวคิดว่าควรแก้กฎหมายเดิมหรือออกกฎหมายใหม่

รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ให้ความเห็นว่า ควรวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ปัจจุบันว่ามีหน่วยงานใดดำเนินการเรื่องใดและเสนอแนะให้เน้นวิธีการแก้ไขปัญหา สำหรับช่องว่างเรื่องข้อมูลและการบริหารจัดการ ควรพิจารณาว่าจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือไม่ องค์กรใหม่ต้องมีกฎหมายมารองรับหรือไม่ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการแห่งชาติฯ ทราบ

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา แสดงความเห็นว่า ประเด็นที่รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาเสนอเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นแนวทางที่ใช้ประเด็นเป็นฐาน (issues - based approach) อาจนำบางประเด็นเฉพาะเรื่องที่สำคัญมาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ประธานฯ เสนอให้จัดทำข้อเสนอแนะด้านกฎหมายและองค์กรในการพัฒนาการจัดการสารเคมีของประเทศ เป็น ๓ ระยะ คือ ระยะสั้นที่สามารถแก้ไขได้ทันที เช่น การพัฒนาการบริหารจัดการและเร่งรัดเรื่องข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆ อยู่ระหว่างดำเนินการ ระยะกลาง เช่น การบังคับใช้กฎหมายเดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลูกที่มีอยู่ หรือการออกกฎหมายลูกใหม่ และระยะยาวเป็นการแก้ไขปัญหาเชิงระบบที่มีหลายหน่วยงานแยกส่วนกัน เช่น ปรับปรุงกฎหมายหรือยกระดับกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และการกำหนดสถาบันหรือองค์กรที่จะดูแลทั้งในระดับนโยบายและระดับเทคนิควิชาการ

มติที่ประชุม

มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อเสนอทางเลือกด้านกฎหมายและองค์กรในการพัฒนาการจัดการสารเคมี ทั้ง ๖ ทางเลือก มาวิเคราะห์ร่วมกัน แล้วนำส่วนที่เหมาะสมตามข้อสังเกตและความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ไปพิจารณาเป็นข้อเสนอเพิ่มเติมกฎหมายและองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาของแต่ละช่องว่างของการจัดการสารเคมี โดยจัดทำข้อเสนอแนะที่แบ่งการเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว และนำมาเสนอในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ในครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอเรื่องต่อที่ประชุมอีก ประธานฯ กล่าวขอบคุณที่ประชุม และปิดการประชุม

เลิกประชุม เวลา ๑๔.๐๐ น.

นางสาวกิรณา รุณภัย	นางอมรรัตน์ ลีนะนิธิกุล
เภสัชกรปฏิบัติการ	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ
กองแผนงานและวิชาการ	กองแผนงานและวิชาการ
ผู้จดรายงานการประชุม	ผู้ตรวจรายงานการประชุม